

ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกษेत्रวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด\*

Village Committees' Opinions on Good Governance-Based Administration at Tambon Kamphaeng Administrative Organization in Kaset Wisai District, Roi Et Province

พระสมศักดิ์ โสวโร (ผดุงรัตน์)  
Phra Somsak Kosawaro (Phadungrat)  
ไพรัช พินชมภู  
Phairat Puenchomphu  
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย  
Mahamakut Buddhist University  
E-mail: kosawaro@gmail.com

### บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งเน้นการวิจัยทางเอกสาร โดยศึกษาจากพระไตรปิฎก และจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1. ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกษेत्रวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้งหกด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วมและหลักนิติธรรม ตามลำดับ 2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าคณะกรรมการหมู่บ้าน ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกันมีความเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกษेत्रวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ลำดับตามความถี่สูงไปหาต่ำ สามอันดับแรก คือ ผู้บริหารควรบริหารงานโดยยึดความถูกต้องและความต้องการของประชาชนเป็นหลัก คณะผู้บริหารและพนักงานส่วนตำบลควรสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดขึ้นในการปฏิบัติ

---

\* Received 22 January 2017; Revised 5 December 2017; Accepted 11 January 2018



หน้าที่ และควรบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดโดยคำนึงถึงหลักความประหยัดใช้ของให้เกิดความคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

**คำสำคัญ:** การมีส่วนร่วม, คณะกรรมการหมู่บ้าน, การบริหาร, หลักธรรมาภิบาล

## Abstract

The objectives of the research were: 1) to study village committees' opinions on good governance-based administration at Tambon Kamphaeng administrative organization in Kaset Wisai district, Roi Et province, 2) to compare their opinions on good governance-based administration at the aforesaid area, resting upon differences in their genders, ages and educational levels and, 3) to study their suggestions and development guidelines on good governance-based administration at the aforesaid area. The research tools were composed of a semi-structured interview, a camera and a tape recorder. The results revealed that: 1. Village committees' opinions on good governance-based administration at Tambon Kamphaeng administrative organization in Kaset Wisai district, Roi Et province were comprehensively rated at the 'more' scales in all six aspects. In term of a single one, three aspects with the highest, lower and lowest means included those of: i) participation, ii) ethics) and iii) value of money. 2. The comparative results of residents' opinions on its good governance-based administration in the district confirmed that variables of their genders, ages and educational levels showed no significant differences in the overall aspect. 3. Suggestions for its good governance-based administration were recommended in descending order of three frequencies that its administrators should: i) executives should be administered by the anchor and the requirements of main impacts, ii) the executives and Tambon Kamphaeng administrative organization's officials should create conscience occurs in the performance of duties, iii) should manage and use the limited resources by consideration of the principal economy, cause value, and the most benefits to public.

**Keywords:** Participation, Village Committees, Administration, Good Governance Currently



## บทนำ

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ประกอบด้วยหลักการสำคัญหกประการ คือ หลักนิติธรรม (Rule of Law) หลักคุณธรรม (Ethics) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) และหลักความคุ้มค่า (Value for Money) ตรงกับคำในภาษาไทยหลายคำ เช่น การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี ธรรมนูญ หรือธรรมาภิบาล โดยเมื่อปี พ.ศ. 2532 ธนาคารโลกนำแนวคิดนี้มาใช้ในการกำหนดนโยบายการให้กู้เงินกับประเทศในซีกโลกใต้ เพื่อแก้ปัญหาเรื่องความไร้ประสิทธิภาพ และการคอร์รัปชัน ของรัฐบาลในประเทศกำลังพัฒนา เนื่องจากกู้เงินธนาคารโลกไปแล้วไม่สามารถหาเงินมาชำระคืนได้ ส่วนประเทศไทยจากการล่มสลายของเศรษฐกิจที่เริ่มต้นเมื่อ พ.ศ. 2540 ทำให้ไทยต้องกู้ยืมเงินจาก IMF และทำให้ไทยจำต้องรับแนวคิด Good Governance (ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์, 2543) ของธนาคารโลกมาใช้ ประกอบกับกระแสเรียกร้องจากนักวิชาการไทยขณะนั้น ต้องการให้ความเป็นธรรมเกิดขึ้นในสังคม โดยให้ ทุกฝ่ายสามารถมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศได้ ซึ่งก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ Good Governance หรือ ธรรมาภิบาลแบบตะวันตกค่อยๆ เข้ามายู่ในสังคมไทยแบบค่อยเป็นค่อยไปในเส้นทางเดียวกับวิวัฒนาการของการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและทิศทางของการจัดการรัฐไทย (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2544)

หมู่บ้านซึ่งเป็นองค์กรบริหารและการปกครองในระดับรากหญ้า มีความใกล้ชิดกับประชาชน ซึ่งตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 นอกจากจะกำหนดอำนาจหน้าที่ของ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในการบริหารงาน “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ให้กับราษฎรในหมู่บ้านแล้ว ยังได้กำหนดให้มี คณะกรรมการหมู่บ้าน ทำหน้าที่ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวกับกิจการอันเป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนของทางราชการหรือที่นายอำเภอมอบหมายหรือที่ผู้ใหญ่บ้านร้องขอ และให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นองค์กรหลักที่รับผิดชอบในการบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านและบริหารกิจกรรมที่ดำเนินงานในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรอื่นทุกภาคส่วน ทั้งนี้กรมการปกครองได้มีการฝึกอบรมเพิ่มประสิทธิภาพคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำทุกปี เพื่อให้คณะกรรมการหมู่บ้านได้รับทราบ บทบาท ภารกิจ หน้าที่ และมีส่วนร่วมในการบริหารการพัฒนาหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมพงษ์ เกษมสิน, 2523)

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน และปกครองตนเองได้แต่ในช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมา องค์การบริหารส่วนตำบลได้ประสบปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาจากเงื่อนไขการจัดตั้ง ปัญหาอำนาจหน้าที่ ปัญหาการคลัง ปัญหาอำนาจอิทธิพล ปัญหาการขาดทักษะในการบริหาร และปัญหาการบริหารจัดการ เป็นต้น ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นมากมายนี้ได้ทำให้มีการแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว และแนวคิดหนึ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาในองค์กร คือ แนวคิด



เรื่อง ธรรมนูญ (บุษบง ชัยเจริญวัฒนะและบุญมี ลี, 2544 : 48) ปัจจุบันการบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกะชวยวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมยังประสบปัญหาในการดำเนินนโยบายสาธารณะ เรื่องการให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ให้บริการของตน การอำนวยความสะดวกด้านสิ่งสาธารณูปโภค เพื่อให้เกิดความอยู่ดีมีสุข ยังเป็นไปโดยสมบูรณ์ไม่เต็มที่ ประชาชนยังเดือดร้อนจากการถูกเอารัดเอาเปรียบ โอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณะค่อนข้างน้อย (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2543)

จากเหตุผลข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวิจัยความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมนูญขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง ในส่วนของการบริหารงานนั้นได้ยึดหลักบริหารงานตามหลักธรรมนูญหรือได้ให้ความสำคัญต่อการนำหลักการของธรรมนูญมาใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากเหตุผลข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวิจัยความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมนูญขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง ในส่วนของการบริหารงานนั้นได้ยึดหลักบริหารงานตามหลักธรรมนูญหรือได้ให้ความสำคัญต่อการนำหลักการของธรรมนูญมาใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณและคุณภาพ (Quantitative and Qualitative Researches) ผู้วิจัย

ได้เสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกะชวยวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด 12 หมู่บ้าน จำนวน 159 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 159 คน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 114 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นเอง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศอายุ และระดับการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมนูญขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกะชวยวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 26 ข้อ มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่ง



ระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) และตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพงอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด นำเรียนผู้ใหญ่บ้าน จำนวน 12 หมู่บ้านในเขตตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการชี้แจงรายละเอียดของแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างฟังโดยแจกแบบสอบถามจำนวน 114 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 114 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากการตอบแล้วทั้งหมดเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รับคืนมาแล้วตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) ประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งมีอยู่ 5 ระดับ

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าความแตกต่างความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่า t-test (Independent Samples) สำหรับเพศ และทำการทดสอบค่า F-test (One-wayANOVA) สำหรับอายุ และระดับการศึกษา

4.4 แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบคำอธิบาย



## ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกะเขวฬวีสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้งหกด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม หลักนิติธรรมหลักความรับผิดชอบ หลักความโปร่งใส และหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. หลักนิติธรรม พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกะเขวฬวีสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติแก่ประชาชนก่อนการประกาศบังคับใช้” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ 4 ที่ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล มีแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบ”

2. หลักคุณธรรม พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกะเขวฬวีสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลและบุคลากรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ ซื่อสัตย์ สุจริต บนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 4 ที่ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลมีเป้าหมายการปฏิบัติงานเพื่อความผาสุกและความอยู่ดีกินดีของประชาชน”

3. หลักความโปร่งใส พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกะเขวฬวีสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทางเอกสารสิ่งพิมพ์ การปิดประกาศ การประชุมและหอกระจายข่าวหมู่บ้าน” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่สำคัญต่อประชาชน เช่น ข้อบังคับตำบล เทศบัญญัติงบประมาณและการจัดซื้อ จัดจ้าง อย่างเปิดเผย”

4. หลักการมีส่วนร่วม พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกะเขวฬวีสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทางเอกสารสิ่งพิมพ์ การปิดประกาศ การประชุมและหอกระจายข่าวหมู่บ้าน” ส่วนข้อ



ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 1 ที่ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ เช่น ข้อบังคับตำบล ข้อบัญญัติงบประมาณ และการจัดซื้อ จัดจ้าง ต่อประชาชนอย่างเปิดเผย”

5. หลักการมีส่วนร่วม พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ 3 ที่ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเวทีประชาคมเพื่อแลกเปลี่ยน และเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 5 ที่ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรชุมชน หรือสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ”

6. หลักความรับผิดชอบ พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบล มีการนำโครงการกิจกรรม ที่เสนอโดยประชาชนไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 4 ที่ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนอย่างเป็นธรรม”

7. หลักความคุ้มค่า พบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ข้อ 3 ที่ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด” ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ข้อ 2 ที่ว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลใช้จ่ายเงินงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ท้องถิ่นและคุ้มค่ามากที่สุด”

## อภิปรายผล

ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมทั้งหกด้านอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า องค์การบริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ กำกับ ดูแลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกา หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ที่กำหนดไว้ในมาตรา 52 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีด้วยวิธีการต่างๆ จึงทำให้ผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์



กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ พบว่า โดยภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกะชังศรีวิสัยจังหวัดร้อยเอ็ด ได้บริหารตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของนรภัทร เขตต์วัฒน์ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังสรรพรส อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลวังสรรพรส โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุดและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นงนุชคงประโคน ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลตะโกตาพิ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

## สรุป

ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกะชังศรีวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด 1. ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกะชังศรีวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทั้งหกด้าน เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบหลักการมีส่วนร่วมและหลักนิติธรรมตามลำดับ 2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คณะกรรมการหมู่บ้าน ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกะชังศรีวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวม ไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ลำดับตามความถี่สูงไปหาต่ำ สามอันดับแรก คือ ผู้บริหารควรบริหารงานโดยยึดความถูกต้องและความต้องการของประชาชนเป็นหลัก คณะผู้บริหารและพนักงานส่วน



ตำบลควรสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดขึ้นในการปฏิบัติหน้าที่ และควรบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดโดยคำนึงถึงหลักความประหยัดใช้ของให้เกิดความคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

## ข้อเสนอแนะ

การวิจัยความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกำแพง อำเภอกะชังศรีวิชัย จังหวัดร้อยเอ็ด มีข้อจำกัดบางประการที่ไม่สามารถจะวิจัยให้ครอบคลุมทุกเนื้อหาได้ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อเนื่องจากวิจัยเรื่องนี้ ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักความคุ้มค่า มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าทุกด้านดังนั้น ควรวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลด้านหลักความคุ้มค่า

2. จากผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่สำคัญ เช่น ข้อบังคับตำบล ข้อบัญญัติงบประมาณ และการจัดซื้อ จัดจ้าง ต่อประชาชนอย่างเปิดเผย มีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าทุกข้อคำถามจากจำนวนทั้งหมด 26 ข้อ ดังนั้น ควรวิจัยกระบวนการการบริหารและการตรวจสอบความโปร่งใสการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

## เอกสารอ้างอิง

- ชนะศักดิ์ ยุกุวรรณ. (2543). การปกครองที่ดี Good Governance. กรุงเทพมหานคร : บทพิศการพิมพ์.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2544). การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี. (2544). ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล Indicators of Good Governance. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2543). สังคมโปร่งใสไร้ทุจริต. ชลบุรี : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
- สมพงษ์ เกษมสิน. (2523). การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : ศยามการพิมพ์.
- สุวรรณ สถาอนันท์. (2537). ร่องรอยความคิดความเชื่อไทย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.



สุวัฒน์จันทร์จำนง. (2540). ความเชื่อของมนุษย์เกี่ยวกับปรัชญาศาสนา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุขภาพใจ.